

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po posti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLVI.

V Ljubljani, 2. rožnika 1893.

List 22.

Sveti Duh in sv. Cerkev.

(Konec.)

Za naše čase je prav posebno koristno pre-mišljevat i naslednje besede iz evangelija sv. Janeza evangelista: (14, 16. 17):

„Jest bom Očeta prosil, in dal vam bo družega Tolažnika, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice, kterega svet ne more prejeti, ker ne vidi ga, in ga tudi ne pozná; vi pa ga bote poznali, ker bo pri vas ostal in bode v vas.“

Pred več kot poldrugim stoletjem je sloveči P. Francišk Peikhart S. J. v dunajski metropoli-tanski cerkvi sv. Štefana o teh besedah sv. Janeza Ev. to-le rekel: Iz teh besed Kristu-sovih imamo tolažilo, da naša katoliška Cerkev, ne le da je bila v začetku prava Cerkev, temveč da ona ostane prava vse čase. Nasledujmo njegovemu neoveržljivemu pojasnjevanju in dokazom, ker še povdarjam, da te besede so za naš čas silo potrebne in močno zdravilo proti novim zmotam, proti novemu fa-rizejstvu.

Kristus je v imenovanih besedah obljubil sv. Duha, kterega bode izprosil od Očeta svojim učencem, to je, svoji prvotni cerkvi. Jezus tega sv. Duha ne imenuje le samo tolažnika, temveč Duha resnice, in kar je naj tehtniše, on pri-stavlja zagotovilo: „da ostane pri vas vekomaj.“ Iz tega, pravi Theophylakt, je očitno in jasno, da Kristus je hotel reči, da bivanje, ostanje sv. Duha pri aposteljnih ne bode le nekaj časa, kakor je bil Jezus pri njih po vstajenji le nekaj časa; temuč sv. Duh bode pri njih za stalno in vse čase. In iz tega, ker sv. Duh je duh res-nice in ker ta Duh resnice na vekomaj ne more

od Cerkve odstopiti; torej tudi resnica vekomaj ne more Cerkve zapustiti in ker ta Duh resnice vekomaj ne more Cerkve zapustiti, torej tudi resnica vekomaj ne more Cerkve zapustiti, in tedaj kakor je bila Cerkev Kristusova kdaj res-nično Njegova Cerkev, tako je tudi še zdaj in bode vekomaj.

Kdo se bode čudil n. pr. luteranom, kteri so edinozveličavno Cerkev zapustili in svoj stra-hoviti odpad skušali zagovarjati, češ, da prava Cerkev Kristusova je nehala biti, da je bila zašla v velike zmote, da se je zgubila! O nes-pamet! Od kdaj morejo kaj tacega terditi, kar je naravnost nasproti besedam Kristusovim! Ako je sv. Duh bil nekda j in je vselej pri nji ostal, kako je mogla Cerkev opešati, se zgubiti z zemlje? Ako je sv. Duh, ki vedno pri nji ostane, Duh resnice, kako bi mogla Cerkev v zmote zabresti, kako se z zemlje zgubiti in bi jo le neki nemo-raličen človek, kakor je bil Luter, mogel zopet obuditi? Ako sv. Duh, Duh resnice, nikoli ni Cerkve zapustil, se nikoli ni od sv. Cerkve ločil, — potem takem se tudi ta Cerkev nikoli ni mogla od sv. Duha ločiti, ne odtergati se od Duha resnice: kako bi bila ta Cerkev se zgu-bila, jenjala biti in bi jo bila še le kaki Luter, kaki Kalvin iz zmot izkopala, jo popravila ali „reformirala?“

Vsa ta reč je smešna, nespametna in ni vredna, da bi se obširno o tem pisalo; vender ker luteranstvo, kalvinstvo s framasoni in z libe-ralci vred v en in isti rog trobijo, kader jim se zdi zoper katoliško Cerkev kaj početi, prašajmo jih še: Kdaj in kje se je to zgodilo, da bi bil sv. Duh zoper obljubo Kristusovo sv. Cerkev zapustil, od nje odstopil, ter bi bila jenjala na svetu bivati? Tega, se vé, ne vedó ne pokazati

in ne dokazati? Tedaj kdaj je sv. Duh zapustil Cerkev? Luter pravi: Ob času Konstanskega cerkvenega zbora krog leta 1414. (Ne mara je on sam videl, da je sv. Duh šel od sv. Cerkve ali pa njegova „Katerca?“); Calvin pravi: ob času sv. Gregorija; drugi krivoverci celo terdijo, da prava Kristusova Cerkev ni bila na zemlji več kot petsto lét: tudi so še, ki se jim zdi, da na pravo Cerkev Kristusovo se je kmalo po apostoljskih časih vlegla velika tema. Kaj pa, da kakor Luter ali Calvin, tako tudi noben drugi krivoverec ni nič dokazal, ker ni mogel. Sv. Avguštin o tacih pravi: „Hoc dicunt, qui in Ecclesia non sunt. — Kteri to govore, niso v sv. Cerkvi.“ Prav dobro se poda tukaj, kar so judje pričali zoper Kristusa: „Et convenientia testimonia non erant. — Njihova spričevanja pa se niso zlagala.“ (Mark. 14.) V svojih menitvah pobijajo eden drugega: „Sicut pulvis, quem projicit ventus a facie terrae. (Ps. 1.). — Kakor prah, ki ga veter razperšuje z obliča zemlje.“

Modroversko kermilo zdrave omike.

(Dalje.)

Skrivnosti.

I. Poglavlje.

Kaj je skrivnost? Resnica je, bodi si naravna, bodi si razodeta, pa vzvišena nad zmožnost človeške razumnosti. Taka je n. pr. v Bogu trojica oseb v edinstvu bistva (tri osebe, pa en sam Bog); tako je v Jezusu Kristusu večlovečenje večne Besede.

Se vč, da skrivnosti so, in bivajo, tajiti jih utegne le prevzetna topost in svojeglavna nevednost. Skrivnosti so v okrožji narave, v okrožji uma, v okrožji vere. Skrivnosti povsod. Vednost najbolj učenega človeka je le iskrica v neizmernosti spoznavanj, ki so mu neznane.

a) Skrivnosti v okrožji narave (nature).

Vsa dela Stvarnikova prikriva tema, nerazumljivosti*); imajo sicer svojo jasno stran, ki nam priča njih nazočnost, in svojo temno stran, ktere ne more do dna pregledati — tudi naj bistrejši um ne. Vožnjo narave gledamo, koles ne vidimo. Svěsto odgovorimo premodercem s pesnikom:

O varite snojev nas svojih sostáv
In bistrih govorov premračnih razpráv.
Ponižno priznajte le sebi in nam,
Da vse je skrivnostno v vas ino vam.

* Intellexi, quod omnium operum Dei, quae sunt sub sole, nullam possit homo invenire rationem. Eccl. 8. 17.

Ne sanjajte, da bi prekalno okó
Razmeriti moglo vso božjo rokó;
Poveršje še gledajo kratke oči,
Do jedra ne segajo naše moči.

Racine chant. 5.

Kako maličko reči poznamo na celem svetu! Bog, ki je stvaril vesoljnost in vlada njene dele, se je v njih zagernil in njihovo poveršje nam razgrinja, kar je našim razmeram potrebno; njih jedro pa prikriva z zagrinjalom, ktereга naj ojtrestjši duh nikoli ne prešine, naj se neka prevzetna dozdeva še toliko šopiri. „Daje svet njim v preiskovanje, pa tako, da človek ne najde dela, ktero Bog od začetka do konca nareja.“*) Bog daje svét ljudém v preiskovanje, ne da bi skrivnosti in vse skrite namene porazumeli, temveč da bi iz njih resnico in Boga spoznavali.

Naj sostavlja Gassendi svet iz praznije in drobcev — atomov; naj Deskartu izrašča iz nerednega gibanja; naj ga Newton (r. Njut'n) stavi na postave privlačnosti in zdetje poterja s tenkim mérstvom in čudostnim računstvom: vse te visoke besede so tako prazne, ko Aristotelove nenazoče lastnosti. Slepiniti utegnejo le take, ki se radi pasejo s sanjarijami; ne pa terdnih duhov, ki želijo resnico. Kdor se muči z učenjem in pretuhtovanjem tistih sostavov, brez skerbi primérjamo ga človeku, kteri bi z vso marljivostjo preiskoval in tolmačil neke sanje, ktere mu je pravil prijatelj: očitno mlatita oba prazno slamo. Delaje nič ne pridelata: Operose nihil agunt. Rad občudujem verle učenjake, kteri opazujejo neznane prikazni v prirodi, pomilujem pa trud in péhanje, kader se ukvarjajo z razglabanjem in končnim razlaganjem tega, kar se povedati in pojasniti ne da. Samo basni snujejo, bolj ali manj pretkane, naš duh pa žeja resnice in le sam Začetnik vesoljnega svetá pozná nje peresa. Zato, ako se lotijo sostavo vsih delov vesoljnosti doslednje spreumeti, postavi se jim obara, kakor Jobu: „Kje si bil, ko sem stavlil podlage zemlje? Povej mi, ako um imaš? Kdo je njene mére naredil, če veš? ali kdo je čez njo verv potegnil? Na čem je njeno podnožje vterjeno? Ali kdo je dno vložil? Ali kdo je postavil njen vogeljni kamen? Job. 38, 3.*).

Sam sebi sem nerazumljiv; telo imam, ki je sama tvarina, in dušo, ktera misli, ktera sodi, ktera umi, ktera ljubi, ktera čerti, ktera časti

*) Et mundum tradidit disputationi eorum, ut non inveniat homo opus quod operatus est Deus ab initio usque ad finem. Eccles. 3. 11.

*) Ubi eras, quando ponebam fundamenta terrae? Indica mihi, si habes intellectum. Quis posuit mensuras ejus, si nosti? Vel quis tetendit super eam lineam? Super quo bases ejus solidatae sunt? Aut quis demisit lapidem angularem ejus? Job. 38. 3.

in zaničuje, ktera se spominja preteklosti in sklepe snuje zastran prihodnosti. Prašam svoj um po vezilu, ktero veže tako nasprotni bitji, prašam ga, kaj je telesno, kaj dušno življenje, kaj je bistvo luči, moči itd.? Pa ne vé mi odgovora, — vse mu je skrivnost.

Moja duša hoče, da naj moje telo stori neki giblje, in zdajci pripomorejo vsi potrebni telesni deli: čutnice se skrilijo, kite hitijo se stezati in ves stroj vboga. Vender je oblast moje duše slepa, ne vé, kako se opravljajo vsi ti gibi; ne pozna kolés, ktere mora navréti; veléva čisto neznanim močém in kar je blizo, ne razumi. Odkod izvira tako čudovita vlada moje duše nad mojim telesom?... Govóri! Um onemore, ingenium deficit.

To, to naj prevdarjajo in pojasnujejo možje, kteri se derznejo stvarjenje po svoje razlagati in morebiti celo mladino s svojimi hipotezami motijo in prederzno budijo vérske dvome. Gorjé jim, kteri s pisanjem, besedičenjem, ali kakor si bodi, vero kalijo in utegnejo biti vzrok hudih strasti, nevarnih zmot, brezbožnosti in vsakterih pregréh, celo morij in samomorov pri odraščelih in celo še pri nezreli mladini. — Kajti, ako si vero omajal, spodkopal, si človeka v zvér spremenil, — ti si sovražnik človeštva, sovražnik duše, sovražnik telesa. „Útinam saperent!“

Stopim pa iz samega sebe: povrat letnih časov, rast rastlin, plemena živali — to mi kaže nove čudeže. Kako seme, v zemljo verženo, sčasoma rodi rastlino, cvet, sad? Odkod je ta skoro neskončna množina stvari, tako neznan različnih in tako stalno enakih? Kaj je ta živelj, ki jih oživlja, ta nagon, ki jih vodi? V prirodi stermim na robu samih brézen in globočin! Bom mar zato nad njimi dvomil, ker jih ne razumim? In bom li nad njihovim Stvariteljem, Ohraniteljem dvomil, ker ga ne vidim?

Ako je to premalo, slišal bodeš še nadalje.

Slovenski romar v Sveti Deželi.

Pojdimo do Betlehema.

(Dalje.)

Naj še omenim katoliški pogreb v Betlehemu. Donesli so v mertvaški skrinji truplo pokojnega betlehemčana v cerkev sv. Katarine; spremljevali so ga v lepem redu prvo možje, potem mladenči, za temi žene in za njimi device. Postavili so merliča v sredinjo srednje ladije, vstopili so se v redni versti, možki desno stran ob stebrovih ladije po dolgosti cerkve, levo stran pa istotako ženske. Vsi opravljali so rožni venec. Došli so svečeniki v liturgični obleki in vsa samostanska redovna občina s svečami v rokah, in vstopili so se počez cerkve pred merliča. Vsi verni spremljevalci prižgali so si voščene sveče in bil je veličasten prizor. Redovniki zapeli so „Li-

bera,“ spremljevalci pa so iskreno molili za večni blagor duši pokojnega. Sprevod se vzdigne in ide iz cerkve po hodišču samostana. Križ nosi se pred sprevozom. Redovniki spremili so pokojnega na terg pred samostanom, od tod dalje sta spremljala sprevoz dva redovna svečenika v cerkveni obleki; verni in pobožni betlehemčani pa dva in dva v dolgi procesiji, deržeči goreče sveče v roki in opravljajoči sv. rožni venec. Nesli so merliča na novi mirodvor zunaj mesta, na vzhodnji grič, kjer je novo katoliško pokopališče s cerkvijo sv. Jožefa, na mestu, kjer je bila njegova rojstna hiša.

O, ko bi v mestih naših taki ganljivi kerščanski sprevozi bili, da bi se toliko, in tako iskreno molilo za blagor duše pokojnega, kakor se tukaj, koliko bolje bi bilo za žive še v telesu in za duše ločene iz telesa. Pri nas pa se je vpeljala pri sprevozih svetna „pompa,“ a malo, skorom nič pa pobožne molitve.

O, katoliki evropejski! O, katoliki avstrijski! O, katoliki slovenski! Kako neuhajemo biti v duhu, besedi in dejanju pravi, istinito katoliški kristijani. Premalo, da, vse premalo se zanimamo za sveto vero, za katoliško Cerkev, za Sv. deželo in presv. Jezusove in Marijine kraje v nji. Judovska družba naseljuje vedno več judov v Jeruzalem in po Sv. deželi — velika večina jeruzalemskega prebivalstva je judovska. Protestanška nemška in angleška družba naseljuje v Sv. deželi protestante. Rusija skerbi, da obilno romarjev dohaja iz vseh pokrajin velike Rusije v Sv. deželo — več je teh romarjev vsako leto Sv. deželi, kakor katoliških iz vseh pokrajin zemeljskega okroga. Bogati Rusi in Ruskinje skerbijo tudi za ruske naselbine v Sv. zemlji. Ruskim romarjem je plovba na ruskih parobrodih polajšana in jako znižana. Avstrijskim romarjem pa je z najbolj veliko ceno obtežena parobrodská plovba.

Večina razumništva v cerkvi katoliški rojenega in kerščenega zapustilo je v Evropi in zapušča, zaverže kerščansko-katoliško vero in nje vodila; mnogi so polkristijani in nižjega stališča ljudstvo verno se pohujšuje. Še mnogo je vzrokov, ki se zaznajo zraven onih, ki še niso poznani, vsegavedni Bog dopušča tolike stiske sv. Cerkvi svoji rimo-katoliški.

23. oktobra. Četerto uro proti jutru šel sem v presv. štalico in bil o poli petih v nji pri sv. maši. Med presv. daritvijo nove zaveze sem prejel prav pri mestu presv. jaslic, kjer je ležalo božje Dete-Bog-človek Jezus Kristus na slamici v plenice povito, Njega — ravno tistega v podobi belega kruha. Prej prosil sem s solzami blaženo Devico, Božjo Mater Marijo, naj mi podá Božje Dete svoje in mi sprosi milost ga po Njegovi neskončni ljubezni, milosti in ponižnosti vredno prejeti. Prosil sem sv. Jožefa, krušnega Očeta Kristusovega, naj v Betlehemu (v hiši kruha) vredno prejemem ta nebeški Kruh večnega življenja. Neizrečeno se je večni Bog-Sin Božji, ponižal, ker se je včlovečil in v tej revni štalici rojen bil, in ko ubogo dete ležal na slami v jaslicah; še bolj se je ponižal, ko je podobo kruha nase vzela, najbolj pa se je ponižal, ko je prišel v usta, truplo in serce moje.

Oh ljubezen Jezusova, zakaj sem te tolikokrat razžalil, zakaj ti nezvest postal?! Oh večna Ljubezen! zakaj te nisem vselej zvesto in čez vse ljubil?

O prečudna ponižnost Kristusova — in jaz kristijan pa napuhnjen in prevzet!

O ubožstvo Jezusovo! pa bil bi jaz žalosten v pomanjkanju in nezložnosti? Bi li hlepel po časnem blagu, premoženju in časti?

Kedor vse to premisli pred, med in po svetem obhajilu, oh kolike navdihljeje, pojasnila, sv. čutila in obilne milosti mu Jezus podeli. Toda pri prejemi in zaužitju Kristusa v sv. obhajilu, v betlehemski štalici je še vse drugači nedopovedljivo in neopisljivo; kajti tu vidijo tudi telesne oči, kam se je večni Bog včlovečeni ponižal, kje je perve trenutke viden na zemlji prebival; in to deluje čudovito na dušo in serce.

(Dalje nasl.)

Cerkveno leto, ali letni sveti časi in dnevi.

Spisal Ivan Komljanec.

Tretje poglavje.

(Dalje.)

Velikonočna doba.

§. 17. Veliki teden.

S cvetno nedeljo se pričinja „veliki teden,“ ki ima to ime že od 4. stoletja. Sv. Krizostom¹⁾ razlaga to poimenovanje tako, da „veliki“ se imenuje ta teden zavoljo tega, ker smo v njem prejeli nezrekljivo velike dobrote. „V tem tednu,“ piše nadalje, „je bila dolga vojska končana, smert premagana, prekletstvo odpravljeno, krutost satanova uničena, dela njegova razdejana, sprava med Bogom in človekom dognana. Nebesa so se človeku odperla, angeli se mu približali... Kralj miru je storil mir v nebesih in na zemlji. Ta teden imenujemo veliki teden, ker nam je Bog podaril toliko obilnost blagodarov.“ Veliki teden je v resnici „spravni teden;“ kajti v tem tednu se je Jagnje Božje darovalo, da zadosti pravici božji, razžaljeni po grehu, in pridobi človeku zopet milost ter pravico do večnega življenja. Zato se imenuje ta teden tudi teden „terpljenja,“ „žalovanja,“ „pomiloščenja,“ „sveti teden.“ Tak duh prešinja tudi cerkvene obrede velikega tedna. Iz vseh cerkvenih opravil tega tedna veje duh sprave in prenovljenja. Predočevaje nam svete dogodke, polne tolažbe in upanja, izbuja v nas sv. cerkev po skrivnostnih običajih svojih čutila hvaležnosti in goreče ljubezni do Njega, ki je ta teden za nas terpel in umerl. Sočutni materi enako opravlja sv. cerkev velikotedensko službo božjo takorekoč solznih oči, v žalni obleki. Sveti strah, sterjenje, hvaležnost, povračevalna ljubezen — to odseva iz veličastnih velikotedenskih obredov vernikom v poduk in spodbudo. Vzlasti se odlikujejo s posebnim obrednim praznovanjem zadnji trije dnevi velikega tedna, in o tem hočemo več spregovoriti.

§. 18. Veliki četrtek, ali „Večerja Gospodova.“

Ne dá se sicer z neoveržljivimi dokazi spričati, da bi se bil ta dan slovesno praznoval že v apostolskih časih, kakor menijo nekteri; vendar ni dvomiti, da so že takrat obhajali spomin na preveseli dogodek velikega četrtega. V najstarejših časih so sploh prikrivali nauk o sv. obhajilu, ter o zakramentu presv. Rešnjega Telesa sploh; zavoljo tega je bilo bolj tajno tudi praznovanje dne, ko je bil ta

zakrament postavljen. Vendar mora biti praznovanje velikega četrtega že zelo staro. Sv. Remigij²⁾ (5. stol.) poroča v tej zadevi: „V četrtek pred Velikonočjo so se shajali vsako leto vsi kristjanje v cerkev. Odličnjaki, mogotci in bogatinci so dali prinesiti ali so sami prinesli kruha in vina, ter so izročili duhovniku, da naj to posveti v telo in kri Gospodovo.“ Cerkveni zbor Laodicejski³⁾ je odpravil v ta dan post, in s tem dokazuje, da se je veliki četrtek obhajal kot praznik.

Ravno tako uči tretji cerkveni zbor v Kartagi⁴⁾ l. 397, ki ukazuje, da se ima sv. obhajilo praznovati tešč, izvzemši obletni dan, ko se obhaja večerja Gospodova. Ta obletnica „večerje Gospodove“ je veliki četrtek. Praznovanje tega dne omenja nadalje sv. Avguštin v pismu na Januarja⁵⁾ — Cerkveni zbor Bragi⁶⁾ v Portugaliji z leta 563 imenuje v svojih sklepih veliki četrtek naravnost prazničen dan, in zapoveduje nasproti krivoverskim priscilijanistom tudi v ta dan post. — Da se je ta dan v 6. stoletju praznoval tudi na Francoskem, pričajo govori sv. Avita in Eligija, ki sta jih imela v ta dan. — Da so obhajali ta praznik tudi v rimski cerkvi, razvidi se iz starih obrednikov, ki povedó, da so v ta dan brali po tri, tudi po štiri sv. maše.⁷⁾

Zgodovinska podlaga praznovanju velikega četrtega je 1) zadnja večerja Jezusova, pri kateri je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, in 2) vjetje Jezusa v isti noči. Pervi dogodek je veselega, drugi žalostnega značaja. Takošen je tudi cerkveni obred tega dne.

Verniki so nekđaj noči pred tremi zadnjimi dnevi velikega tedna prebedjevali. Še v 9. stoletju se je pričenjala služba božja o polnoči. V 10. stoletju so pričetek službe božje nastavili na 8. uro zvečer, v 14. stoletja še na prejšnji čas, in polagoma je prišlo do sedanjega običaja. Bilo je namreč dovoljeno, da se smé oficij (zgodnjice in hvalnice) teh dni opraviti že prejšnji dan. V tej zadevi piše papež Benedikt⁸⁾ XIV. „Pred več stoletji so po vzgledu rimske cerkve vvedli običaj, zgodnjice (treh zadnjih dni) pevati po kosilu (post prandium).“

Po noči so prižgali vse luči v cerkvi. Na koncu vsakega psalma se je po jedna luč ugasnila, pričenshi na desni strani. Pred himno „Benedictus“ so odpravljali vse poslušavce iz cerkve, in srednjo svečo, še gorečo, snel je strežnik in skril, da je tema zagernila vso cerkev. V tmuni so molili omenjeno himno ter naslednje molitve. Po končanih molitvah je prednik udaril s paličico ob stol v koro, in dal s tem strežniku znamenje, da je zopet prinesel neugašeno svečo. — V četrtek na vse zgodaj so začeli brati svete maše, in sicer prvo, sprejemaje očitne spokornike v cerkveno občinstvo; drugo, posvečevaje sv. olje; tretjo, podeljevaje sv. obhajilo.

¹⁾ Remig. explanat. in c. 11 ad Corinth.

²⁾ Can. 50.

³⁾ Can. 23. Sacramenta altaris nonnisi a jejunis hominibus celebrentur, excepto uno die anniversario, quo coena Domini celebratur.

⁴⁾ Aug. ep. 118. ad Januar: Istum autem diem potius ad hoc electum, quo coena Domini anniversarie celebratur.

⁵⁾ C. 16.

⁶⁾ Marten. de antiqu. eccles. discipl.

⁷⁾ De festis P. I. §. 119. p. 49.

¹⁾ Homil. 30. in Genes.

Po današnjem običaju se opravljajo urine molitve na večer pred slehernim treh zadnjih dni. Psalme in berila se ozirajo na terpljenje Kristusovo. V tužnem glasu se razlegajo žalostinke Jeremijeve, v katerih prerok objokuje razdejanje mesta Jeruzalemskega, še bolj pa pregrehe, ki so propad provzročile. Običajna slavilka: „čast bodi Bogu“ itd., poglavja, slavospevi, blagoslovila v oficiju odpadejo. Vsa pozornost velja le premišljevanju terpljenja Kristusovega, in pa hudobij človeškega rodú. Blesk božje nature je v Kristusu med terpljenjem takorekoč otemnel, presveta Trojica se nekako skrila.

Pred oltarjem gorí na trivogeljniku 13 (15) sveč. Ob sklepu vsacega psalma se jedna vgasne, da poslednjič samo še zgornja, bela gori. Med himno „Benedictus“ se ugasnejo tudi šestere sveče na oltarju. Pri sklepu se vzame bela sveča s trivogeljnika, in se goreča skrrije na epistelske strani za oltar. Z ropotom pred cerkvijo se to opravilo konča.

Dvanajstere sveče na trivogeljniku pomenijo 12 apostolov, zgornja bela pa Kristusa. Počasno ugaševanje spominja na to, da so apostoli Kristusa o njegovem terpljenju polagoma zapustili. Bela sveča se ne ugasne, ampak se goreča skrrije za oltar za nekoliko trenotkov, ter se zopet pokaže. To pomeni, da je s smertjo Kristusovo Luč nebeška sicer ugasnila, šla v predpekel, pa je z vstajenjem Kristusovim zopet zasvetila.

Pozdrav: „Bog z vami,“ pri sklepnej molitvi izostane, ker je ta čas Judež s pozdravom izdal Gospoda. Ista molitev se odmoli klečé in na tiho v znamenje, da je bojazen in strah pretresal apostole, ko je bil Kristus izdan sovražnikom. — Ropot ob sklepu molitev spominja na čudeže v naravi, ki so se godili ob smerti Kristusovi. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

S Kureščka. (Binkoštna in majnikova slavnost na visokem Kureščku v iški župniji.) Berači najraje v take hiše zahajajo prosit, kjer največi in najboljši dar dobijo, in kjer jih usmiljeni ljudje radi sprejemljejo. Taki božji berači smo tudi mi na zemji. Kdo pa ima najlepši in najboljši dar za nas? Kdo drugi kakor Marija, nebeška Kraljica, katera je za Bogom naša najbolj mogočna in usmiljena dobrotnica; zato je sv. Cerkev njej v čast postavila več praznikov in v njeno slavo posvetila vse sabote. Najlepši in in najbolj usmiljeni Kraljici se spodobi tudi najlepši mesec v letu, in ta mesec je ravno sedanji majnik. Na Kureščku ne obhajamo sicer majnikove pobožnosti slovesno v cerkvi, ker so vasi preoddaljene od romarske cerkvice, in ker se itak majnikovo opravilo vsaki dan v naši župnijski cerkvi na Igu opravlja prav spodbudno in velelepo. Videli smo pa vendar skoraj vsaki dan majnika veliko množico ljudi, ki so prihajali v očitnih shodih k Materi Božji na Kurešček dežja prosit. Sila je bila pa tudi že skrajna, kajti studenci in vodnjaki so usahnili, in po več ur daleč morali smo po vodo hoditi; živina je stradala, ker ni bilo ne paše, ne druge piče. Marija nas je uslišala, dobili smo potrebnega in zdatnega dežja, in uparao, da se bode še nadomestilo, kar je zakasnjenega.

Najlepši in največji shod smo imeli na Kureščku pa na binkoštni ponedeljek; prišlo je na tisoče ljudi

od raznih krajev počastit, pozdravit in se priporočat nebeški Kraljici, Materi Božji in Kraljici mirú. Pred sto leti je bilo o binkoštnih praznikih na Kureščku veliko domačih in tujih gospodov spovednikov, kateri so romarje spovedovali in opravljali slovesno službo božjo, katera se je pričejala s slovesnimi večericami in pridigo na binkoštno nedeljo popoldne ob treh, in končala se v ponedeljek ob štirih popoldne. O času jczefinizma nehala je bila ta pobožnost; le sv. maša in pridiga na velikonočni in binkoštni ponedeljek ob 10ih je ostalo še navadno duhovno opravilo. Naš sedanji v. č. in ljubljani gospod župnik Jakob Dolenc so v svoji znani gorečnosti za čast Božjo in Marijino in za zveličanje naših duš, naši romarski cerkvici zopet novo veljavo pridobili; že nekaj lét se potrudijo vsaki velikonočni in binkoštni ponedeljek k Mariji na goró priti in tukaj slovesno službo božjo opravljati. Prelepe in ginljive pridige in sploh slovesno opravljana služba božja o teh dnevih, — to je zopet ogrela serca zvestih Marijinih otrok, da od vseh strani v trumah dohajajo častivci Marijini v njeno svetišče na Kurešček, katero je bilo lansko leto po njihovi neutrudljivi skerbi in verlih in skerbnih cerkvenih ključarjev in dobrotljivih Marijinih otrok in častivcev kaj primérno prenovljeno. Ne moremo sami dostojno se zahvaliti v. č. župniku za njih trud in skerb za povzdigo naše romarske cerkve, kakor tudi gospodoma, ki sta pri slovesni sv. maši azistirala, in mnogim cerkvenim dobrotnikom; zato pa kličemo: „Marija, nebeška Kraljica, Ti bodi njim obilna plačnica!“ Dostavljamo le še besede, katere so g. župnik o sklepu krasnega govora o čednosti sv. čistosti izustili; Na smertni postelji še nihče ni rekel: Žal mi je, da sem Marijo preveč častil, se njej na čast postil, njene cerkve in altarje obiskoval in kinčal; temveč naj pobožnejše duše so tožile, da so jo le še premalo častile, ker takrat spoznajo da je Marija za Bogom njih najmogočnejša pomočnica.

Z Dunaja. (Nekaj iz redovniškega življenja, ali: Češčen bodi Jezus Kristus v presv. Rešnj. Telesu!) (Dalje.) O čemur pa je serce polno, o tem se tudi, kakor je znano, rado govori. Ako se je sprehajala naša novinka s svojimi tovaršicami ali z drugimi sestrami o prostem času po vertu, zasukala je mnogokrat svoj pogovor na to priljubljeno ji stvar; večkrat navduševala je svoje prijateljice, naj goreče molijo za dušni blagor onih že s tega sveta ločenih kristjanov, kateri niso mogli deležni postati pred svojo smertjo prevelike sreče, sprejeti in poživiti se sv. Popotnico; navduševala pa jih je ob enem tudi, naj noben dan ne opusté prositi Boga za veliko milost, da ne bi hitro in nenadoma ločile se s tega sveta, temveč dosežejo milost, da sprejmo še pravočasno in pri polni zavesti sv. zakramente umirajočih.

Že je spolnila dvaindvajseto leto; ko je šla nekega jutra nagloma še v temi v cerkev, spdetelo ji je na stopnicah in pri tem se je težko poškodovala. Kljubu velikim bolečinam, ktere je čutila, prosila je vendar, naj jo na kor nesó, da more ondi, kakor vsak prejšni dan, pozdraviti ljubega Boga v presv. Rešnjem Telesu. Željo so ji spolnili. Oslabela pa je v pol uri toliko, da je prosila svojo tovaršico, naj jo popelje v celico. Vlegla se je tedaj na postelj, ktere po božji volji nikoli več ni zapustila. Najljubeznivejša postrežba, ktero je vživala, ni ji mogla

več pomagati; terpela pa je z največjo poterpežljivostjo in vdanostjo in želela iskreno si je že uro, da bi mogla ubežati vsemu časnemu ter prekoračiti vrata v večnost. Bolezen terpela je kacega pol leta; ves čas porabila je ali v molitev, ali v branje svetih knjig, ali v pogovor o veri, cerkvi in svetnikih. Včasih izdelala je tudi kako lahko ročno delo, ako so ji to pripuščale njene oslabele moči. Slednjič nastopil je dan, ko se je imela ločiti s tega sveta, da sprejme v presrečni večnosti plačilo zvestih nevést Kristusovih. Akoravno je v svoji bolezni večkrat in pobožno prejela Kruh življenja, vendar si ni ničesar bolj goreče želela, kakor to, da se pred smertjo še enkrat poživi z nebeško Mano. Z veseljem obljubil je ji prečastiti duh. pastir, da spolni njeno željo. Ko je opravila zjutraj zadnjo svojo spoved, napadla jo je velika slabost in vsled tega je terdno zaspala. Pri tej priči imela je zelo čudne, pa zanimive sanje, kakor jo pozneje počasi in tiho dričujočim še povedala. Bila je — tako je pripovedovala — čisto sama na veliki in pusti ravnini. Okrog in okrog bilo je vse tiho. Polagoma začelo se je okoli nje vedno bolj temniti; ne-
previdoma pa postane črna noč. Tresla se je po vseh udih zarad tega, kar ji žuga. Verže se na kolena v strahu pred grozno nočjo, popolnoma sama in zapuščena, vzdigne roke k usmiljenemu Bogu ter kliče večkrat v smertnem strahu proti nebu: „O moj Zveličar v presv. Rešnjem Telesu, bodi mi ubogi revi milostljiv, usmili se me in reši me iz te strašne nevarnosti!“

(Konec nasl.)

Majniku v slovo.

Zakaj tak' naglo, majnik blagi,
S spomladjo zopet greš od nas?
Za nas so bili dnevi dragi,
Pretekkel pa je lepi čas.
Vesel je vsak po svoji moči
Častil Te, roža Šmarnična;
Al danes že se majnik loči,
K slovesu poje glas zvoná!

Kakó prihajali veselo,
K molitvi sklepali roké,
Pustili marsiktero delo,
Je k Tebi gnalo nas sercé.
In danes rosnega očesa
Še gledamo na Tvoj oltar,
Odbila ura je slovesa,
Ločiti moramo se kar.

Prošnjá obilo smo zročili
V bridkostih, ktere nas težé,
Za dušo, za teló prosili
Smo blagrov drugim in za sè.
Pomagaj torej, Mati, v sili,
In kaži pot zveličavno,
Pokojnih naših se usmili,
Prižgi jim luč tam blaženo.

Ohrani nas v ljubezni Svoji
Vse leto varno in zvestó,
Da vernejo se k tebi Tvoji,
Ko majnik zopet prišel bo.

In komur maj se več ne verne,
Se zadnjikrat poslavlja zdaj,
Ko hladni mu se grob zagerne,
Ga pelji, Mati, v sv. raj.

M. Jerančič.

Notranji glas.

Kedar solnce se pripelje
V zlatem vozu sem do nas,
Takrat oglasijo želje
Se, ki vabijo me v vas.

Kedar zvon opoldan vabi
Verne ovčice molit,
Zopet meni nekaj pravi:
„Pojdi Jezusa častit!“

In zvečer se solnce skrije
Spet za gorami se nam,
Takrat serce znova bije:
„Naj se k Jezusu podam!“

Jaz pa dolgo glasa slišal
Nisem, nem za vsaki uk;
Zdaj sem še le se približal;
Jezus, daj mi svoj poduk!

Tone.

Iskrica.

Preblaga ranjca moja mati,
Ko bil sem dete še mlado,
Mi vnela v serčicu žar zlati,
Prelepo, drago iskrico.

Ta iskrica je tako mična,
Blaží mi serce tak sladkó,
Brez nje — beseda je resnična —
Ne bi živeti mi bilo.

Mi bližajo se ure tožne,
Pošastne strasti moč divjá,
Bolesti me skelé nadložne,
Pekel pred manoj že zijá.

Ko iskrica pa serce vnéma,
Oživlja materni spomin;
Sovragov moč takoj pojéma,
Serce je prosto bolečin.

In iskrica, ki jasno sije,
Mi vdnú serca lepo blesti,
Ljubezen to je do Marije,
Do Matere vsih milosti.

O iskrica! le vžigaj, širi
Do Matere nebeške plam;
In ko se revno serce vmiri,
Me združi z Njo na veke tam.

Radoslav.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec rožnik (junij.)

a) Glavni namen:

Družbinski očetje in matere.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Oče in mati sta podlaga kerščanski družini. Njihovo zedinjenje naravno meri na to, da vzgajata z vsemi močmi in s celim srcem svoje otroke in vodita tje, kamor in za kar jih kliče njih visoki poklic, kamor jim veleva luč vere ter jim stavi upanje svoj cilj. Verska luč in cilj upanja spričuje nam na jednak način visoko in važno nalogo kerščanskega očeta in kerščanske matere; ali v resnici je le senca, kar spoznamo v veri, kajti, da umevamo visoki poklic kerščanske družine, umevati bi morali veličanstvo, k kateremu naj bi privedla vsak svoj ud, k časti trojedinega Boga; spoznati bi morali zveličanje onih, ki bodo našli svoje otroke v veličanstvu, in umevati bi morali tudi čast in veselje, katero se bo vračalo zopet na očete in matere.

Je pa že na zemlji sreča in veselje kerščanskih očetov in mater veliko in tako čisto, da se mu ne dá primerjati nobeno drugo veselje, izimši ono, katero je obljubil Gospod njim, ki se posvetijo popolnoma njegovi službi ter zapusté iz ljubezni do njega očeta in mater, sina in hčer, brata in sestro, kratko rečeno, — družino.

Ti so ob enem, naj si bodo duhovni ali tudi le priprosti redovniki, najpotrebniše in najmočnejše podporne cele človeške družbe, da jo odmaknejo vsemu časnemu in pozemeljskemu ter ravno s tem vstanevijo in vterdijo srečo in blagoslov na zemlji, v domovini, v državi. Za njimi pa so zopet kerščanski stariši, očetje in matere, ki so pred vsem izvoljeni in poklicani pri tem sodelovati.

Zares pogubi se mladina, nada bodočnosti, ako jo zanemarijo stariši. Tudi cerkev in najgorečniji duhovni ničesar ne premorejo, ako očetje in matere s svojim zaslepljenjem, s kaznjivo hudobnostjo otroke, svoje od Boga sprejete zaklade, na duši in na telesu pogube, jih lahkomišelnó in brezvestno darujejo molohu ali izročé brezverski šoli, nenravni družbi.

To je seveda najskrajniše, da stariši vsaj ne izdajo svojih otrok, ne prodajo njih blagra za pregrešno plačilo, kakor je Judež prodal Gospoda za 30 srebernikov. Imajo pa še druge dolžnosti izpoljevati. Njih naloga je, napraviti precej v začetku iz družine svetišče, hišo božjo, v kateri se morejo v resnici dostojno vzgajati otroci božji. Pri njih mora tedaj vladati živa vera, terdno upanje in goreča ljubezen do Boga.

Oče in mati vstanoviti in zderževati morata v družini kraljestvo božje, in zatorej izverševati skupno trojno apostoljstvo, apostoljstvo molitve, besede in djanja, posebno pa izgleda.

Oče in mati imata spolnjevati v družini tudi vsak svojo posebno nalogo, ktera se vjema s stanom in naravo moža in žene.

Mož je glava žene, kakor je Kristus glava Cerkve. Temu stanu moža in njegovi naravi sploh vstreza pravica izverševati svojo nalogo kot glava družine. On mora voditi in vladati, in zatoraj naj nauči, in sicer osebno, otroke vsaj perve verske resnice in

pravila nraavnosti. Po teh pravilih naj jih s serčnostjo vodi, ako je treba, poboljša in kaznuje brez strasti, pa tudi brez strahú. V vsem tem pa stori dober zgled, kterega sam daje, več ko mnogo truda in besedi.

Dolžnost matere je popolna, pobožna vdanost, katero je dolžna možu in blagru družih pri vseh skušnjah in pri vsem darovanju, kterega zahteva vsaki dan poklic kerščanske gospodinje. Neizmerna bodi dobrotljivost, prizanesljivost in ljubezen soproge in matere: ona kroti gospodarstvo moža in očeta; vendar tudi to podpira in spopolnuje, kedar je treba.

(Konec nasl.)

b) Posebni nameni.

1. **Sv. Rešnje Telo.** Ta in vsaki dan meseca vse naznačene pa še ne zapisane ali nepričakovano nastale zadeve. Zmaga Jezusa Kristusa v presv. Zakramentu.

2. **Sv. Marija Ana od Jezusa.** Cerkev v južni Ameriki. Duhovni in obhajanci. Ohranitev šmarničnih sadov.

3. **Sv. Klottilda.** Francija. Kneževske hiše. Pospešitelji molitvenega apostoljstva. Srečna smertna ura za mnoge.

4. **Sv. Frančišek Karak.** Spreobrnjenje mnogih brezvernih očetov in mater, tudi celih družin. Šestnedeljska pobožnost sv. Alojzija. Katoliški pisatelji.

5. **Sv. Bonifacij** Nemški katoličani. Kanonična obiskovanja. Redovni zbori.

6. **Sv. Norbert.** Red premonstratencev. Delo kerščanskih šolskih bratov v Avstriji. Oprostitev od hudih skušnjav.

7. **Sv. Robert.** Red sv. Benedikta. Važne volitve. Vpeljava tirjanja in razdolženja. Ohranitev poljskih pridelkov.

8. **Sv. Medard.** Odvrnenje hudih pohujšanj. Mnogo žertev brezverskih in nenravnih časopisov in spisov. Redna vdova.

9. **Presv. Jezusovo Serce.** Vedno večje razširjanje kraljestva Kristusove ljubezni. Ohranitev sadov sv. misijona. Poslanci presv. Serca.

10. **Sv. Marjeta.** Cerkev na Angleškem in Škotskem. Plemenite žene. Dva ženska samostana. Dobri posli.

(Dalje nasl.)

Molitev.

Gospod Jezus Kristus! V družbi z ono božjo voljo, s katero si prinašal sam Bogu slavo nekđaj tu na zemlji po svojem presvetem Sercu, in jo še sedaj prinašaš brez prenehanja v presv. Rešnj. Telesu po vesoljnem svetu do konca dni, in v posnemanje sv. Serca presv. vselej brezmadežne Device Marije, darujem ti danes in vsaki trenutek tega dne vse svoje namene in misli, vse čustva in želje, vsa dejanja in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan Leon XIII. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za družbinske očete in matere in za vse v tem mescu in današnji dan družbenikom molitvenega apostoljstva priporočene zadeve.

O sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te vedno bolj ljubim. Amen. (Vsakrat 300 dni odpustka in če se vsak dan moli, enkrat v mescu popolen odpustek. Pij IX, 26. l. 1876.)

Sladko serce Marijino, bodi moje rešenje. (Vsakrat 300 dni odpustka. Pij IX 1852.)

O sv. Jožef, predpoda in patron častivcev sv. Jezusovega Serca, prosi za nas! (100 dni odpustkov enkrat na dan. Leon XIII. 1891.)

Sv. nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, zvel. Peter Kanizij, prosite za nas!

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad. in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastna pregrehe. — Mlada žena, hudo bolna. priporočena za ljubo zdravje.

Zahvale.

Mati serčno zahvalo naznanja, da je bil njen sin na priprošnje Marije dobrega sveta, sv. Antona Pad. in sv. Franciška Ksav. od neke slabe družine odvernjen. Uslišana je bila že kake desetkrat v silo važnih rečeh, ter se nikoli ne more dosti zahvaliti Bogu, Mariji in svetnikom.

J. P.

Živa in priserčna zahvala večnemu Bogu, Mariji in svetnikom za ljubo zdravje, dobljeno po Devici Mariji in sv. Antonu Pad.!

M. W.

Listek za raznoterosti.

V Šmartinem pri Kranju, 31. maja: Župnik v. č. g. Anton Klemen na želodečni bolezni že nekaj časa boleha, zdaj pa je silno nevarno bolan in priporočuje se prijateljem in vsem vernim znancem v pobožno molitev.

Prečast. gosp. opat in misijonar P. Bernard Ločnikar je zdaj že nekaj dni v svojem rojstnem kraju; preteklo nedeljo je imel božjo službo s pridigo, tudi procesijo sv. R. Telesa dan; zdaj, kakor se sliši, verne se v Ljubljano.

Mesec rožnik (junij) je zopet silo imeniten, posvečen najsvetejšemu Jezusovemu Sercu, mesec pre mnogih milostij. Prelepi prazniki zadenejo ta mesec: precej prvi dan Presveto Rešnje Telo (procesije so tudi še v osmini); 9. t. m. praznik presv. Serca Jezusovega; 21. sv. Alojzija (6nedeljska pobožnost, mladina, zlasti šolska! zamoreš začeti opravljati, kadar ti je drago, duhovne milosti so silno velike); 24. sv. Janez Kerstnik, 29. ss. Petra in Pavla praznik. (Prih. obširen spis o tem mescu.)

Od nekod. („Eksempelj,“ kako se rado godi našim dijakom.) Prečastiti! Res mi je težko, zopet se k Vam zateči, ker tudi nimam nikake pravice za to; no Vaša velika dobrota in ljubezen do bližnjega, posebno do nas siromašnih dijakov, mi daje upanje, da mi ne bote moje ponižne prošnje zavergli. Lahko si morete pomisliti, kako je slabo moje življenje v brigah in pomanjkanju: sedaj imam skerbeti, kje dobim za „kvartir“ in perilo, sedaj za obleko, a zraven tega sem še posebno letos v tej toplini in suši zmiraj malo bolan in zelo slab in to ni čudno ker vsaki dan dopoldan sem tešč in k temu še na T. iti opoldne in zvečer, to gotovo ni prijetno. No za hrano, če sem tudi zato slab in bolan, mi je vse jedno; samo da živim, najteže mi je za obleko. Ta mesec izprosil sem

od jednega gospoda obleko, sevé, že bolj ponošeno; ali vse eno dobra, samo čevlji — ti so mi že grozno slabi, celo leto jih že nosim, dvakrat sem jih že dal podtemplati, da z njimi prebijem; ali zdaj so pa že vsi raztergani, da se res sramujem na dan, posebno ob nedeljah in praznikih, ker se mi vsi smejajo, hotel sem dijake-kolege prositi, pa se spet sramujem, da bi mi jih kupili, ker veste, da ljudje po velikih mestih in vsega siti nimajo serca za siromaka. Prosil bi najponižneje, če bi Vam bilo mi mogoče pomagati; pa komu, ki je manj potreben od mene in tako silno ni treba, drugič pomagajte, ker sem res že do gerla sit, zmiraj prositi in gladovati. Da me želja, da skoraj zveršim in da dobro zveršim, ne vzderži, bi res že vse pustil, in da bi ne bilo dobrh ljudi na svetu, ki radi pomagajo...

Nadejam se na Vašo dobrotljivost in vdajem se v Božjo voljo, da mi bodeite pomagali... Molim in tudi za naprej molil bom za Vas pri Mariji, posebno sedaj pri Šmarnicah...

Posebno mi je zdaj še teže, ker so mi veliki dobrotnik preč. g. kan. Jos. Marn umerli, koji so mi dostikrat kaj pomagali, ali prezgodnja smert jih je ugrabila. Bog daj večni mir in pokoj njihovi duši!

Zahvaljujoč se itd.

Sedmošolec... (ne v Ljublj.) *)

Kdo je sprosil dežja! — V prijedorski okolici bila je strašna suša. Mohamedanci so napravili silno procesijo za dež (prihodnjič popis), toda dežja ni bilo. Začeli so moliti katoličani pri Šmarnicah in zlasti še nedolžni dečki — in: došel je blagi dež.

Sedem hiš se je v zémľjo vderlo! V srednji Holubsci, v okrajini Dambovica na Rumunskem se je 27. aprila usadil 20—25 hektarjev (čez 1 oral) obširen kos zemlje in se vderl 40—50 metrov globoko. Sedem hiš in več živinčet je šlo pod zemljo; ljudje so se srečno rešili, ker že par dni poprej je bucalo pod zemljó. Podobna in razna „znamnja na zemlji“ se godijo tu in tam.

Kdo je papež? Papež je namestnik Jezusa Kr. na zemlji. — Papež je naslednik sv. aposteljna Petra. — Papež je vidni poglavar vesoljne Cerkve. — Papež je pervak celega sveta. — Papež je škof škofov, pastir pastirjev, oče učnikov in vsih kristjanov, vodnik sveta in vsih vernikov, varh vinograda Gospodovega, učenik nezmotljivi resnice v veri in čednosti.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: J. P. 50 kr. — Iz Preserja 2 gld. — Č. g. župnik Št. Jaklič 5 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Žalina po čast. g. župniku Lor. Urbaniju 26 gld. — Iz Šentvida pri Zatičini po čast. g. župniku 28 gld. 20 kr.

Za afrikanski misijon: Ant. Čož 2 gld.

Za varhe Božjega groba: Žalina po čast. gosp. župniku Lor. Urbaniju 3 gld.

Za misijon v Mariannhillu: Tretjeredniki Vipavski po č. g. kapl. Fr. Rajčeviču 5 gld.

Za brat. S. R. Telesa: Iz Preserja 1 gld.

Za Marijanišče: Iz Preserja 1 gld.

Bratovščini za duše v vicah: Iz Preserja 1 gld.

*) Poznamo ga, da je pošten mladeneč. Vr.